

انتقاد از برخورد های سلیقه‌ای با زنان

رئیس کمیته اجتماعی شورای شهر تهران از برخوردهای سلیقه‌ای در خصوص فعالیت زنان سرپرست خانوار در شهرداری تهران انتقاد کرد. زهرا شمس احسان در تذکر پیش از دستور خود در جلسه دیروز شورای شهر گفت: «بر ضرورت ادامه فعالیت مرتبط با توانمندسازی بانوان تاکید می‌کنم و معتقدم که اقدامات باید بر اساس قانون و پرهیز از توقف فعالیت‌ها باشد و تا زمانی که قوانین و ساختار جدید توانمندسازی زنان در شورای شهر مصوب نشده، نباید فعالیت زنان سرپرست خانوار متوقف شود.» او بایبان اینکه شهرداری تهران در دوده‌های اخیر به الگوی پیشرو در حوزه آسیب‌های اجتماعی و مشخصاً توانمندسازی، حمایت و اشتغال زنان سرپرست خانوار تبدیل شده است، ادامه داد: «این اقدامات حاصل سال‌ها فعالیت و تلاش جهادی بود و سال قبل طرح جامع توانمندسازی زنان سرپرست خانوار را تصویب کردیم و انتظار داریم فعالیت‌ها در ساختارهای موجود پیگیری شود و این طرح سند رسمی برای مراکز است.»

زهرا جعفرزاده
خبرنگار گروه جامعه

یک‌روز پس از مشخص شدن نتیجه انتخابات چهاردهمین دوره ریاست جمهوری و پس از سرود و مناقشه بسیار درباره آنچه زنان در ایران از سر می‌گذرانند، کارشناسان مطالعات جنسیت و سیاستمداران پیشین دور هم جمع شدند تا از شرایط اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و... زنان بگویند.

در این کنفرانس «سیاست‌گذاری جنسیتی و قدرت زنان: ادغام اجتماعی و برقراری عدالت» که توسط کمیته مطالعات زنان انجمن علوم سیاسی ایران برگزار شد، سخنرانان در پل‌های تخصصی به موضوعاتی مانند ناهم‌ترازی قدرت سیاسی - اجتماعی زنان در کشور، مطالعات زنان، تجربه زیسته مدیران عالی‌رتبه زن در کشورهای اسلامی، سیاست‌گذاری‌های جنسیتی، تمایز و تشابه موقعیت‌های سیاسی زنان و مردان در نظام‌های پدسالار، جنسیت و سیاست در جهان و... پرداختند. این کنفرانس دو مهمان خارجی هم داشت که به صورت آنلاین در آن شرکت کردند؛ پروفیسور درودال‌رآپ، استاد علوم سیاسی دانشگاه استکهلم که درباره جنسیت و سیاست در جهان صحبت کرد و دیگری ریوین کنل، استاد جامعه‌شناسی بازنشسته دانشگاه سیدنی، عضو مادام‌العمر اتحادیه آموزش عالی کشور که سخنرانی اش درباره مردانگی و قدرت زنان بود.

مطالعات زنان به خوبی شناخته نشده است

حسین سلیمی، رئیس پیشین دانشگاه علامه و رئیس انجمن علوم سیاسی ایران اولین سخنران این نشست بود. او گفت که حوزه مطالعات زنان در جامعه به خوبی شناخته نشده است، نه تنها مطالعات زنان بلکه مباحث مربوط به فمینیسم هم چنین شرایطی ندارد. درباره این مباحث بدون اینکه به خوبی شناخته یا خوانده شود، قضاوت می‌شود. به گفته او، برخی فکر می‌کنند فمینیسم، نگاه افراطی به زنان است و می‌خواهد به این سمت برود که زنان باید آزادی بی حد و حصر در جامعه داشته باشند و باید جایگاه جداگانه‌ای برای آنها در نظر گرفته شود. او در ادامه گفت که مطالعات زنان در طول تاریخ پیرو تحولات تاریخی بوده است و اولین جنبش مطالعات زنان در انقلاب صنعتی به اوج اولیه خود رسید: «در دوران انقلاب صنعتی این سوال برای زنان ایجاد شد که چرا یک پنجم مردان حقوق می‌گیرند؟ مگر ما انسان نیستیم؟ این سوال منجر شد تا موج اول مباحث زنان مطرح شود که به اشتباه به آن می‌گویند موج اول فمینیسم در حالی که موج اول احقاق حقوق زنان بود.» او ادامه داد: «در بیشتر کشورهای اروپایی

و در آمریکا، تا نیمه قرن بیستم زنان حق رأی نداشتند. در کشوری مانند انگلستان

سال ۱۹۲۷ زنان حق رأی نداشتند و به صورت نمادین اولین باری که زنان

نهاد سیاسی زنان را جا گذاشت

پژوهشگران اجتماعی و حوزه جنسیت در کنفرانس «سیاست‌گذاری جنسیتی و قدرت زنان» مطرح کردند

مردم است: «در کشور ما معضلات و چالش‌های جدی وجود دارد و سوال این است که چرا بعد از ۴ دهه از انقلاب فرهنگی، مطالعات و بررسی‌های دقیق تری انجام نشده تا مطالبات مردم و وعده‌هایی که به آنها داده شده، محقق شود. بیشترین سوالات ما در این باره است. شاید بی‌هنری ما در طول این ۴ دهه بوده که هر مسئله ساده را تبدیل به معضل کردیم. پس از آن هم به دلیل ناتوانی در پاسخگویی، آن را سیاسی کردیم و اگر هم نتوانستیم با رویکرد سیاسی آن را حل کنیم، امنیتی شده است.» او در همین زمینه وضعیت دانشگاه‌ها را مثال زد: «شرایطی که اکنون در دانشگاه‌ها با آن روبه‌رو هستیم، اینگونه است؛ یعنی یک شرایط غیرقابل توجه. جنبش‌های دانشگاهی در دانشگاه‌ها سابقه ۸۰ ساله دارد اما حالا من به عنوان یک معلم کوچک می‌گویم که در طول ۵۰ سال فعالیت در این زمینه، هیچ‌وقت فضا را در دانشگاه‌ها به این صورت ندیده‌ام. هم اکنون یک سکوت قبرستانی در دانشگاه‌ها حاکم است. در این انتخابات اخیر هم مشاهده کردید که دانشجویان مشارکتی نداشتند. آنها کجا هستند؟ این مسئله باید بررسی شود و در نهایت به یک پاسخ بسیار نگران کننده در این زمینه می‌رسیم. دانشجویی که جنگ را اداره کرد و خدمات قبل و بعد انقلاب را ارائه کرد، کجاست؟ این دانشجویان را کجا فرستاده‌ایم؟»

او در ادامه صحبت‌هایش در این کنفرانس به چند نکته دیگر اشاره کرد که یکی از آنها نقش مردان در حکمرانی و شیوع حکمرانی برای پاسخ به مطالعات مردم بود: «اما انسان‌نویس‌ها و حرف‌های خوبی هستیم اما چقدر به انشایی که می‌نویسیم باور داریم؟ این یک مسئله جدی است. مردم ما در حال حاضر چه جایگاهی در حکمرانی دارند و در این میان سهم زنان چقدر است و در کجا قرار دارند؟» عارف در ادامه صحبت‌هایش در پاسخ به بخشی از سخنرانی رئیس انجمن علوم سیاسی درباره جایگاه زنان در مشاغل توضیح داد: «من بر خلاف آقای سلیمی می‌خواهم بگویم، تا زمانی که ما نگاه مردانه‌ای به زنان داشته باشیم، شرایط تغییری نخواهد کرد. ما نباید به زنان یا ابزارها رویکرد نادرست فرهنگی، به اسم اسلام نگاه کنیم، ما شهادت‌بانش را نداریم که زنان باید در کجا قرار گیرند. در سال‌های بعد از انقلاب فرهنگی در ستادی که تشکیل شده بود، یکی از مباحث جدی این بود که زنان نباید در برخی رشته‌های دانشگاهی تحصیل کنند. یکی از این رشته‌ها کشاورزی بود. اما شما ببینید که در اغلب استان‌ها بخش کشاورزی یا شالی‌زارها در دست زنان است. ما با چنین نگاهی روبه‌رو هستیم.» او ادامه داد: «البته در این بخش اقدامات خوبی صورت گرفته و امروز با سیاست‌های دقیق و با استناد به احکام الهی که هیچ مانعی برای حضور زنان در نظر گرفته نشده است، بیش از ۵۰ درصد ظرفیت دانشگاه‌ها زنان هستند، ما باید تکلیف‌مان را روشن کنیم. یا این ۵۰ درصد صفر کنیم یا ۵۰ درصد را در همه امور در نظر بگیریم.»

او خطاب به سلیمی که علاوه بر ریاست انجمن علوم سیاسی ایران، رئیس پیشین دانشگاه علامه طباطبایی نیز هست، پرسید: «چند درصد از مدیران ارشد ما زن هستند؟ من در رشته مهندسی برق که کار می‌کنم، سهم دختران کم است و حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد دانشجویان را تشکیل می‌دهند و ۱۸ درصد هم در مقطع ارشد و دکترا هستند. باین حال بیش از نیمی از کارکنان ما زن هستند. آنها با توفقی کمتر

حق رأی پیدا کردند در سال ۱۹۱۷ در انقلاب اکتبر شوروی بود، آن‌جا حتی مردان هم حقی نداشتند. در موج‌های بعدی احقاق حقوق زنان، برخی از زنان می‌خواستند فعالیت‌هایی مانند مردان داشته باشند، مانند شرکت در رشته‌هایی مثل بوکس یا حضور در ارتش و... بعد از آن بود که احقاق حقوق زنان به این سمت رفت.» او معتقد است که در شرایط فعلی، حوزه مطالعات زنان دچار تحول شده است: «۴۰ درصد از تولید ادبیات علمی جهان به مطالعات زنان اختصاص دارد. کتاب‌های نظریه‌های جدید هم به مطالعات زنان اختصاص دارد. بنابراین بدون فهم حوزه مطالعات زنان، فهم علوم اجتماعی معاصر امکان‌پذیر نیست. قبلاً مارکسیسم این سهم را در نظریه‌ها داشت و حالا مطالعات زنان.» به گفته سلیمی، مسئله مطالعات زنان به سمت گفتمان شیفت پیدا کرده است: «در روابط بین الملل قدرت نرم را قدرت زنان می‌نامند؛ قدرتی که بر اساس اقتناع و جذابیت است، قدرت نرم مظهر قدرت زنانه در عرصه جهانی است. در حالی که قدرت سخت، نماد قدرت پدرسالارانه است که از گذشته وجود داشته. الان سخن از جنس یا فیزیک مردان یا زنان نیست، بلکه گفتمان زنانه و مادرانه است؛ گفتمانی که با مهر و اقتناع می‌خواهد جامعه را اصلاح کند.» او در باره اهمیت به کارگیری زنان در مناصب اصلی، معتقد است که کاش شرایطی فراهم شود که چند وزیر دولت، از میان زنان انتخاب شوند تا بستر بنیادین فرهنگی و اجتماعی جامعه اصلاح شود. گفتمان مشی زنان می‌تواند نجات‌بخش جامعه باشد: «امیدواریم که پژوهشگران و اساتید بتوانند با این نگرش جدید عمیقاً آشنا شوند و خواننده درباره آن قضاوت نکنند.»

سکوت قبرستانی در دانشگاه‌ها

محمدرضا عارف، سیاستمدار اصلاح‌طلبی است که به گفته دبیر کمیته مطالعات زنان انجمن علوم سیاسی، تاکنون سه انجمن علمی از جمله انجمن شبکه هوشمند انرژی و انجمن رمز ایران راه‌اندازی کرده است. او به عنوان سخنران بعدی افتتاحیه این کنفرانس، درباره وضعیت دانشگاه‌ها و سکوت دانشجویان در انتخابات اخیر، همچنین جایگاه زنان در جامعه توضیح‌حالی داد و در بخش دیگر به بخشی از صحبت‌های رئیس دانشگاه علامه درباره زنان و کنش نشان داد. او در این کنفرانس صحبت‌هایش را با اشاره به انتخابات ریاست جمهوری شروع کرد: «برگزاری این انتخابات هم‌زمان شد با انتخابات ریاست جمهوری که باید آن را به فال نیک گرفت. یک دولت جدید با یک رویکرد جدید که بناسست یک شخصیت علمی و دغدغه‌مند با ویژگی‌هایی که در این مدت بیشتر با آن آشنا شدیم، آن‌را اداره کند، بنابراین بسیار زمان مناسبی است که انجمن بتواند حضور و نقش آفرینی جدی تری در کشور داشته باشد. اگر چه انجمن‌های علمی که مجموعه‌ای از توان‌ترین، بهترین و کم‌ادع‌ترین دانشمندان کشور را به صورت افتخاری در خود دارد، به دلیل بی‌توجهی دولت‌های مختلف، این نیروی ارزشمند نتوانست به وظیفه خود عمل کند و تنها دغدغه‌اش تأمین منابع مالی تا آخر سال بوده است؛ بنابراین کمتر توانسته به وظیفه اصلی خود عمل کند.» او در ادامه به نکته دیگری اشاره کرد و آن هم ناتوانی در تحقق مطالبات و خواسته‌های

محمدرضا عارف
سیاستمدار اصلاح‌طلب:

ما نباید به زنان با ابزارها و رویکرد نادرست فرهنگی، به اسم اسلام نگاه کنیم.

ما شهادت‌بانش را نداریم که زنان باید در کجا قرار گیرند.

سال‌های بعد از انقلاب فرهنگی در ستادی که تشکیل شده بود، یکی از مباحث جدی این بود که زنان نباید در برخی رشته‌های دانشگاهی تحصیل کنند.

رشته‌ها کشاورزی بود. اما شما ببینید که در اغلب استان‌ها بخش کشاورزی یا شالی‌زارها در دست زنان است

عکس: Xinhua

۲۱ همت خسارت سیل

سختگوی سازمان مدیریت بحران کشور برآورد خسارت سیل در کشور در سه سال گذشته را حدود ۲۱ هزار میلیارد تومان اعلام کرد و گفت که براساس طرح جدید، صنایع آب‌بر در طرح‌های آبخیزداری و مهار روان آب‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند. به گزارش ایرنا، حسین ظفری درباره تعداد سیلاب‌ها در سه سال اخیر گفت: «در سال ۱۴۰۰ وقوع ۵۵۵ مورد، در سال ۱۴۰۱ برابر با ۶۷۵ سیلاب و در سال گذشته ۳۱۶ مورد سیلاب در کشور اتفاق افتاد که بیشتر آنها در سیستان و بلوچستان فارس بوده است.» او مجموع خسارات وارده به کشور از سیل در سه سال اخیر را ۲۱ هزار میلیارد تومان اعلام کرد و گفت که بیشتر این خسارات در حوزه زیربنایی و راه‌ها بوده است. او ادامه داد: «به دلیل اهمیت سیلاب و خسارت‌های ناشی از آن، برنامه جامع مقابله با سیلاب در سه سطح بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت تنظیم شده و در دست اجراست.»